בהמה המקשה לילד. בפעם שחיטה: **והחזירו.** קודם שחיטה: **מופר נחליצה.** ובגמרא מפרש מאן מופר: **הרי זה כילוד.** ותו לא מהניא ליה שחיטת אמו ולריך שחיטה לעצמו מפני מה הרי הוא כנבלה: **תוספ' מעוכר שנמעיו.** והניח התמיכה בתוכה: **מופר.** בשחיטתה כדליף בגמרא[ג] מכל מקום מהכלו: **מן הטחול ומן הכליות.** של בהמה עצמה: **אסור באכילה.** ותע"פ שהניחו בבהמה לא הותר בשחיטתה. להכי נקט טחול וכליות משום דמידי דלא מיטרפא הוא: **גמ' ואבר עצמו אסור.** באכילה מאחר שיצא ממיתתו קודם שחיטה ותע"פ שהחזירה קודם לכן: **ובשר בשדה.** כלומר חוץ למיתתו דהיינו לאויר שהרחם זה הוא ליה מחיצה להתירו בשחיטה וכיון שיצא הרי הוא כטרפה ולא תאכלו. וכל מי שיש לו מחיצה ויצא כגון בשר קדשים שיצאו ממי מהמי קרא נפקא לן (מכות דף יח.): **לא תעבור.** ומשמעינן דמשום יד לא הוי כילוד: **אפי' לא החזירו ממי.** דעובר נפקא לן לקמן מבהמה בבהמה אותה תאכלו: **וסיפא.** גופה מהי קמ"ל דקאמרת ריבה תני משום סיפא: **בכור נחלה.** בעינן ולד שיהא ראוי לחיות ומי לא ראוי לחיות לא מפקע את הבא אחריו מליטול פי שנים דכתיב (דברים כא) **לתת פותו מי שלשו הוא** עליו יפה ולד שלישו של קיימא נמי הכי קאמר אפילו הוא עובר שלשה חדשים ומת אחר שיצא לאויר פוטר את הבא אחריו שהרי זה הבא אחר הרחם: **נפל.** שלא כלו חדשיו: **תע"פ שיצא רובו חי.** והחזירו ויצא אחיו שכלו חדשיו אין לידת הרחם מפקיעתו מלהיות בכור לנחלה שהפילו עולה הנפל כולו לאיש מפקיע את הבא אחריו שאין לבו דומה עליו וכל שכן אם יצא רובו ומת. והאי לנקוט רובו משום בכור לכהן נקוט ליה ובילידת רובו הוי יולד ופוטר את אחיו מבכור לכהן: **או.** הבא אחר נפלים. שיצא רובו של נפל חי, כגון שהיו תאומים, אחד נפל ואחד כלו לו חדשיו, והוציא נפל רובו או החזירו ובא אחיו וקדמו ויצא, זה האחרון בכור לנחלה, דרובו של נפל הפסידו, ותע"ג דרובו של אחרון יצא בחיים, מ"מ כיון שהוציא נפל רובו ומת הרי הוא כמי שלא יצא כלל, ואינו מפקיע את הבא אחריו מליטול פי שנים. **בהמה המקשה לילד והוציא העובר את ידו והחזירו מותר באכילה** [א]**והוציא את ראשו אע"פ שהחזירו הרי זה כילוד** [ב]**חותך מעובר שבמעיה מותר באכילה** [ג]**מן הטחול ומן הכליות אסור באכילה זה הכלל דבר שגופה אסור** [ד]**ושאינה גופה מותר: גמ' אמר רב יהודה אמר רב** [ה]**ואבר עצמו אסור מאי טעמא דאמר קרא** [ו]**ובשר בשדה טרפה לא תאכלו** [ז]**כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר תנן בהמה המקשה לילד והוציא העובר את ידו והחזירו מותר באכילה אפילו לא החזירו נמי הוא הדין אף על גב דלא החזירו ואידי** [ח]**דקא בעי מיתנא סיפא הוציא את ראשו אף על פי שהחזירו הרי זה כילוד תנא נמי רישא החזירו וסיפא מאי קמשמע לן דכיון דיצא ראשו הויא לה לידה** [ט]**תנינא איזהו בכור** [י]**לנחלה ואינו בכור** [יא]**לכהנים הבא אחר נפלים אף על פי שיצא ראשו חי או בן ט' שיצא ראשו מת טעמא דראשו מת הא ראשו חי הבא אחריו בכור לנחלה נמי לא הוי וכי תימא אשמעינן באדם וקא משמע לן בבהמה דאדם מבהמה לא יליף דאין פרוזדור לבהמה ובהמה מאדם לא ילפא דחשיב פרצוף פנים דידיה הא נמי תנינא** [יב]**שליא שיצתה מקצתה אסורה באכילה כדתניא רבי שמעון אומר אם יש בולד שבעה חדשים ובשליא שלשה חדשים הרי זה בכור ר' יוסי אומר אם יש בולד שבעה חדשים ובשליא ששה חדשים הרי זה בכור אמרו לו אין אנו יודעין אי בולד שבעה חדשים ובשליא ששה חדשים הרי זה בכור אי בשליא שבעה חדשים ובולד ששה חדשים הרי זה בכור אמר להם אני מעיד בי שהיתה אמי מעברתי בשבעה חדשים וילדתי ואמרו לו חכמים